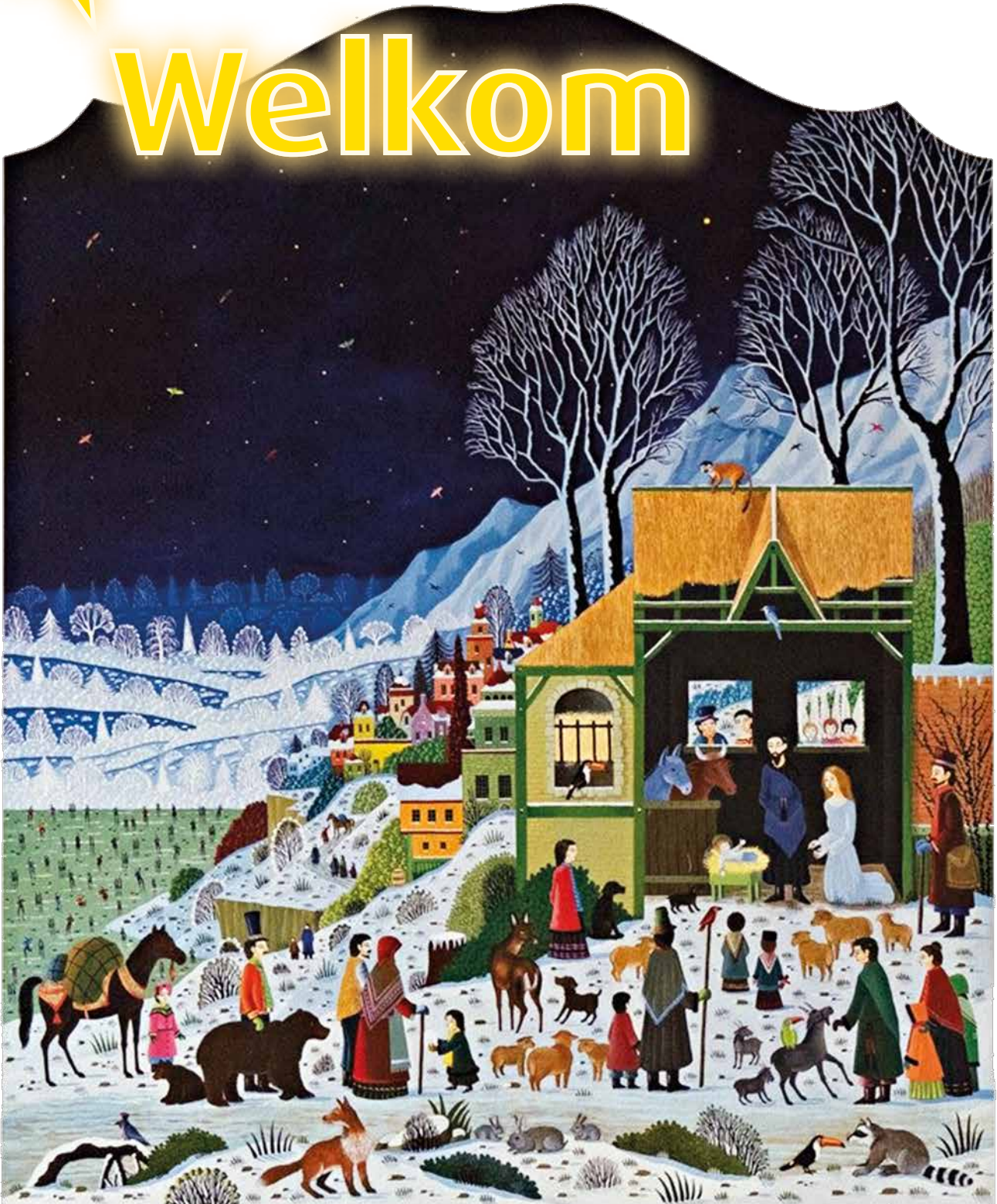

Oke

RAAD VAN KERKEN
Gegstgeest

Welkom

Geboorte van Christus, middenpaneel van het drieluik van schilder Alain Thomas, 2024, Kathedraal Nantes, Frankrijk, ArtWay.eu

Leren van Afrika

In 2009 heb ik bijna een jaar vrijwilligerswerk gedaan voor een christelijke organisatie in Zuid-Afrika en Lesotho. In een klein jaar heb ik grote verschillen ervaren tussen hoe gastvrijheid daar in de cultuur zit verweven en hoe anders het er in ons land aan toe gaat. In dit artikel sta ik daarbij stil.

In Nederland kent iedereen de situatie: je bent ergens op bezoek en de klok is over vijven in de middag; je weet: het is tijd om naar huis te gaan. In Lesotho en op het platteland van Zuid-Afrika zou deze gedachte bij niemand opkomen.

Eten doe je samen

Ik heb mij in zuidelijk Afrika wel eens afgevraagd wat nu eigenlijk cultuur is. Het werd mij immers opeens duidelijk dat wat ik normaal vond, door andere mensen helemaal niet als vanzelfsprekend werd beschouwd. Zo gaf ik weleens aan het helemaal niet erg te vinden een keertje alleen te eten, maar dat werd in Lesotho verstaan als zeer onwenselijk. Eten doe je samen, we delen wat we hebben. Cultuur omschrijft men als een door een gemeenschap gedeeld systeem van waarden, normen, ideeën en gedragingen die van generatie op generatie worden doorgegeven. Nu kennen we verschillende culturen. Sommige culturen zijn meer individualistisch, anderen zetten het collectief bovenaan. Sommige culturen laten een grote machtsongelijkheid zien, anderen lijken meer egalitair (op het oog). Sommige culturen kennen strikte gedragscodes en regels, andere minder. Sommige culturen zijn meer op het mannelijke georiënteerd, andere culturen kennen een meer

vrouwelijke oriëntatie. Culturen laten een grote diversiteit zien, wanneer je goed kijkt.

Ubuntu

Nu speelt het collectief in Afrika een veel belangrijkere rol dan het individu (bij ons is dat precies andersom). Dit heeft gevolgen hoe men bijvoorbeeld naar gastvrijheid kijkt. Wanneer ik ergens te gast was in Lesotho of Zuid-Afrika, dan maakte ik die periode onderdeel uit van een gezin en de gemeenschap waar het onder viel. De gastvrijheid was enorm, de ruimte voor individualiteit echter beperkt. Een wellicht bekende term vanuit Afrika is *ubuntu*. *Ubuntu* betekent kortweg 'ik ben omdat wij zijn'. De gemeenschap, medeleven en respect voor anderen staan centraal. De opvoeding van kinderen wordt daarbij gezien als een taak voor de hele gemeenschap.

Gastvrijheid

Ook de kerken zijn beïnvloed door een individuele cultuur of collectieve cultuur. Terwijl in de kerken van het 'Westen' vaak over een persoonlijke (individuele) band met God wordt gesproken, staat het collectief, verbin-

ding met de natuur en met -voorouders, in veel Afrikaanse kerken centraal. Gastvrijheid speelt daarbij een belangrijke rol in de Afrikaanse cultuur. Een Afrikaans gezegde is dat je als mens meer mens wordt, wanneer je andere mensen als mens behandelt. Gastvrijheid betekent inclusiviteit en het aanvaarden van diversiteit. Dat staat niet ver af van de christelijke traditie. Verhalen over God zijn altijd veelkleurig geweest. Iets minder individualisme in de westerse cultuur zou onze gastvrijheid en verbondenheid ten goede kunnen komen. Dat heb ik ervaren in de Afrikaanse cultuur.

Sjoerd Zuidersma,
pastoraal werker Augustinusparochie

Icoon Moeder Gods van Afrika,

tentoonstelling 'De Witte Karavaan, 150 jaar Witte Paters en Witte Zusters in Afrika', op 30 april 2017. De Moeder Gods draagt een rode mantel, met drie sterren, waarvan er twee te zien zijn. Een op haar kap, twee op haar schouders. Deze sterren verwijzen naar de Drie-eenheid, en naar de maagdelijkheid van Maria. Inscripties: 'IC XC' is de afkorting voor 'Jezus Christus' 'MP ΘY' is de afkorting voor 'Moeder Gods'. In het aureool van Christus staan de letters O ω N ('HO OO N'), dit betekent: 'Hij die is, de Zijnde'.

Ruimte in je huis en in je hart

Vier jaar geleden begonnen we na te denken over het opvangen van mensen. Toen de oorlog in Oekraïne uitbrak, hebben we ons huis opengesteld. Een moeder en haar dochter kwamen op ons pad, later gevolgd door een jong stel dat anderhalf jaar bij ons woonde. Het waren intensieve jaren, voor hen én voor ons. We deelden maaltijden, vragen, hoop en tranen.

Ik vergeet nooit hoe de vader van onze eerste familie, chauffeur van beroep, zijn vrachtwagen aan de snelweg parkeerde en te voet door het dorp liep om zijn gezin weer in de armen te sluiten. We liepen hem midden in de nacht tegemoet, dat moment raakte diep. Het jonge stel bracht muziek en talent in huis. Hun familie kwam twee keer over, om daarna weer terug te keren naar Kiev. Wat een emoties en verdriet bij het afscheid. We deden dit niet omdat het eenvoudig was, maar omdat Jezus ons uitnodigt: open je deur, en daarmee je hart. De woorden van een lied van Trinity klonken steeds mee: 'Ik

V.l.n.r.: Jonatan, Laura, Julia, Pieter en Serhii

wens jou een dak boven je hoofd, dat je huis een thuis mag zijn, een tafel vol met brood, dat je rustig slapen kunt, de hele nacht'. Vanavond halen we hen weer op. Ze komen een tijdje logeren, opnieuw op zoek naar onderdak. Kan ik het aanraden? Ja. Niet omdat het altijd gemakkelijk is, maar omdat liefde groeit wanneer je ruimte maakt, in je huis en in je hart.

Laura Kleingeld

Gastvrijheid? Waarom niet?

Kort nadat mijn man was overleden, kwam de vraag tot mij of ik iemand woonruimte wilde geven, omdat zij een deeltijdopleiding volgde in Leiden, maar in Overijssel woonde. Na een paar dagen nadenken dacht ik: 'Ach ja waarom ook niet?' En zo is het idee ontstaan om meer te doen met het grote huis, waarin ik als alleenstaande woon. Na die eerste huurster kwam er eerst één, en later twee studenten als huurders op de tweede etage wonen. Studenten kwamen en vertrokken weer. Het huis was blij, leefde op. En ik wende aan het idee, dat er soms mensen in huis kwamen met een heel ander dagritme, die kwamen en gingen op eigen tijden, met eigen sleutel, vrienden ontvingen, en zonder dat ik daar zeggenschap over had. Dat duurde zo een jaar of zes. En toen kwam het gastgezin op mijn pad, 'vreemdelingen'. Zij woonden met zijn vieren in een appartement dat op initiatief van de Diaconie in de Regenboogkerk gecreëerd

was. Zij hebben in Nederland asiel aangevraagd, de procedure loopt nog. Maar de Protestantse Gemeente verkocht ruim een jaar later het kerkgebouw. Wat nu? Terug naar een AZC ergens in Nederland, met twee schoolgaande meisjes? Het zat me niet lekker. Van een vage gedachte werd dit snel concreter. Eigenlijk was mijn beslissing snel genomen. Het was eenvoudig. Zij hadden woonruimte nodig; ik had de ruimte. Als ik nu van de eerste verdieping naar de begane grond verhuisde, en wat boeken, bureaus en kasten wegdeed, konden zij met de meisjes geheel zelfstandig op die verdieping wonen. Pieter Hellinga en Martine Delver die zeer intensief bij de opvang van het gezin en de huisvesting in de kerk betrokken waren, kwamen kijken of de ruimte bij mij geschikt was, en boden hulp aan bij de nodige kleine aanpassingen en de twee verhuizingen: eerst ik naar de benedenverdieping, en een

maand later de verhuizing van het gastgezin naar hun nieuwe huisvesting. Een ploegje

vrijwilligers hielp bij de beide verhuizingen. Zij wonen er nu twee maanden en ieder heeft zijn eigen huishouden. Van 'vreemdelingen' zijn het nu medebewoners en letterlijk 'mijn naasten'. Het huis is er blij mee, en ik ook.

Hennie Dijkhuis-Potgieser

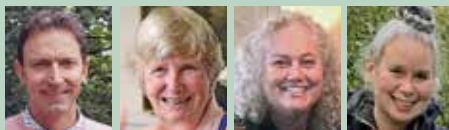
Zoektocht naar woonruimte

Het is fijn om bij iemand te mogen logeren, maar er is ook een moment om zelfstandiger te gaan wonen. Dus: wie heeft of kent iemand met een etage, studio of appartementje wat een Oekraïens stel kan huren als basis om een bestaan op te bouwen in Nederland. Ja, het gaat om de man en vrouw waar Laura hierboven over schrijft en waar zij dus goede referenties van kunnen geven. Meer weten? Of iets beschikbaar? Stuur een bericht naar predikant.lyb6e@passmail.net

Laura en Pieter Kleingeld

Van de Redactie

De donkere dagen rond kerst en de jaarwisseling kunnen worden verlicht door je huis te delen met familie of vrienden. Ze krijgen een extra dimensie door onbekenden gastvrij uit te nodigen, bijvoorbeeld eenzamen of vluchtelingen. Het thema Gastvrijheid wordt uitgewerkt in een viertal artikelen door (v.l.n.r.): pastoraal werker Sjoerd Zuidersma, Hennie Dijkhuis-Potgieser, Laura Kleingeld en Monique van der Gaag.

Welkom met Kerst!

‘Misschien wel zoals de eerste christenen bij elkaar kwamen. Zo samen, genietend van een heerlijke maaltijd, voelde het ook als een soort heilige ruimte en verbondenheid. Dit is waar het om gaat! Iedereen is welkom: een gastvrij huis en een open hart. *Iedereen is Bijzonder...*’ Aldus Judith van den Berg-Meelis, diaconaal predikant bij De Bakkerij in Leiden, die te gast was bij Wessel Eijkman.

Wessel Eijkman in het Irispark.

Behalve het mooie initiatief om mensen die meestal alleen eten bij hem thuis uit te nodigen voor de maaltijd om daar, zoals een gast zei: “Mensen te ontmoeten, die ik nergens anders ontmoet”, gaf Wessel ook anderhalf jaar onderdak aan een Oekraïense moeder met twee kinderen. Na hun vertrek nam hij vier jonge mensen op, die tegen problemen waren opgelopen. Twee van hen via de *Stichting Kamers met Aandacht*. Die eten niet mee met *Iedereen is Bijzonder*, maar niemand gaat met honger de deur uit.

Huisregels

Dan gaat de kamerdeur open. Een jongere verschijnt, loopt naar de keuken, pakt een gieter en vult die met water. Even later is de gieter weer terug.

“Mijn bad- en slaapkamer zijn privé!”, grapt Wessel, “maar de rest van het huis delen we. Er zijn een paar regels. Geen drugsgebruik uiteraard. En omdat we soms met z’n zevenen zijn: alleen wassen op je eigen wasdag!”

Iedereen is Bijzonder

Wessel noemt zichzelf amateurkok en was vijf jaar kookvrijwilliger in het hospice in Oegstgeest.

Daar sprak hij een bezoeker die zich erg eenzaam voelde en dacht: “Het is toch niet nodig dat iemand zich zo moet voelen in ons mooie dorp?” Wendy: “Op 28 augustus 2018 was de eerste van 140 maaltijden. De avonden bij Wessel thuis werden een plek van ontmoeting, vriendschap en verbondenheid.”

Lange tafels

En toen kwam corona. Om Wessel heen stond inmiddels een kernteam van kookvrijwilligers: Rineke, Ruslan en Wendy en wel zes fietsvrijwilligers, die de maaltijden in bakjes bij de mensen thuisbrachten. Corona ging gelukkig voorbij en aan de legendarische lange tafels vonden opnieuw maaltijden plaats. Nel: “Fijn om niet alleen te eten

en fijne gesprekken te hebben.” Tijdens één van die gesprekken ging het over de oorlog in Oekraïne en de noodkreet van een moeder met haar twee jonge kinderen. Ze kwamen bij Wessel in huis wonen en de hele Groenhoevelaan spande zich in om te helpen.

Kerstdiner

Ook dit jaar is er een *Kerstdiner* op Tweede Kerstdag voor maximaal 30 gasten. Wessel: “Het is voor wie anders echt alleen zit met de kerst!” Rineke Schwencke zorgt voor het ‘toetje’ en wie weet presenteert ze dit jaar weer haar *Grand Dessert*. Monique zet haar blijde bloemen neer. “Het zullen weer allemaal bijzondere mensen zijn, daar aan tafel.”

PS

Ben je nu met pensioen Wessel? “Nee nee, ik heb net een stuk grond gekocht ter grootte van de Leidse Hout waarop ik 17.000 bomen ga planten om CO₂ uit de lucht te halen. Ik wil eraan bijdragen dat de aarde een gastvrij thuis blijft voor komende generaties.”

Monique van der Gaag

Gastvrij, maaltijd in huize Eijkman (06-42 24 54 70)